

RISIKORAPPORT 2015

Indhold

2	Risikostyring
2	Oversigt
3	Risikooversigt – Topdanmark-koncernen
5	Risikoforhold
5	Skadeforsikring
7	Livsforsikring
8	Marked
10	Kredit- og modpartsrisiko
10	Operationel risiko
11	Compliancerisiko
12	Risikoscenarier
12	Solvensopgørelse og kapitalkrav
13	Basiskapital
13	Kapitalmodel
13	Topdanmarks Solvens II-projekt

Risikostyring

Det er Topdanmarks politik, at de risici, der følger af selskabets aktiviteter, skal afdækkes eller begrænses til et sådant niveau, at selskabet vil kunne opretholde en normal drift og gennemføre planlagte tiltag selv i tilfælde af en meget ugunstig udvikling i omverdenen.

Som en konsekvens af denne politik har selskabet over en årrække identificeret og reduceret eller elimineret risici, der potentielt kunne forårsage tab ud over, hvad Topdanmark anser for acceptabelt. Således er større strategiske aktieposter afviklet, katastrofedækningen i tilfælde af vejrrelaterede hændelser eller terror er øget betydeligt, og den finansielle risiko er nedbragt.

På denne baggrund er det Topdanmarks opfattelse, at selskabets fremtidige årsresultater med meget stor sandsynlighed vil være positive selv i tilfælde af eksempelvis et nyt sammenbrud i de finansielle markeder svarende til udviklingen i 2008.

Med henblik på at sikre en stram styring af den samlede risiko opgøres eksponeringerne så ofte som nødvendigt, hvilket alt efter eksponeringens natur kan være dagligt, månedligt, kvartalsvist eller i enkelte tilfælde årligt.

Bestyrelsen fastsætter de overordnede risikopolitikker og -rammer. Den interne revision refererer til bestyrelsen og rapporterer om bl.a. overholdelse af disse risikopolitikker og -rammer.

Topdanmarks risikostyringsfunktion identificerer, vurderer og kvantificerer risici. Risikostyringsfunktionen refererer til Risikokomiteen, der har ansvaret for risikopolitikker, risikorammer, solvensopgørelser, kapitalplaner, Topdanmarks egen risiko- og solvensvurdering (ORSA) og Topdanmarks partielle interne model for skadeforsikringsrisici. Risikokomiteen består af koncernens CFO, chefen for Compliancefunktionen samt cheferne for de primære risikoområder, som er Kapitalforvaltning, Statistik, Genforsikring, Økonomi, Liv Aktuariat og Liv Økonomi. Risikokomiteen rapporterer og indstiller via direktionen til bestyrelsen.

Risikokomiteen har nedsat Modeludvalget, Dataudvalget og Valideringsudvalget, der har ansvaret for udvikling og drift af Topdanmarks interne model til beregning af resultatsandsynligheder og risici på skadeforsikringsporteføljen ud fra stokastisk simulering. Modellen anvendes bl.a. til optimering af genforsikringsprogram, kapitalomkostninger, prognoseafstemning samt opgørelse af kapitalbehov.

Den interne model har været anvendt i solvensopgørelser efter gældende danske solvensregler i 2014 og 2015 og er tilpasset de EU Solvens II-regler, der trådte i kraft 1. januar 2016. Finanstilsynet har godkendt Topdanmarks interne model til anvendelse i disse nye EU solvensopgørelser.

Risikostyringsfunktionen gennemfører årligt en ORSA-proces med identifikation af risici i forretningen, kvantificering af disse risici samt samling af risiciene i et risikoregister. Herudover gennemgås principperne for solvensopgørelse og risikostyringsprocessen bliver opdateret. Der er udarbejdet en ORSA-rapport, der sammen med risikoregister og risikostyringsproces er behandlet på et bestyrelsesseminar i efteråret 2015.

Risikostyringsfunktionen har forholdt sig til de nye regler for solvensopgørelse, rapportering m.m., som følger af Solvens II-direktivet, for at sikre, at Topdanmark lever op til dette regelsæt ved reglernes ikrafttræden 1. januar 2016.

Oversigt

Topdanmark vurderer, at koncernens væsentligste risici befinder sig inden for følgende hovedområder:

- Skadeforsikring.
- Livsforsikring.
- Marked.
- Kredit- og modpart.
- Operationelle.
- Compliance.
- Strategiske.

De væsentligste risici fremgår af følgende oversigt. En mere detaljeret beskrivelse kan findes under [Risikoforhold](#) side 5.

Risikooversigt – Topdanmark-koncernen

Skadeforsikring Person-, ansvars- og tingforsikringer for privat-, erhvervs-, industri- og landbrugsmarkedet.		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Underwritingrisiko.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acceptpolitik. • Opfølgningspolitik. <p>Hensættelsesrisiko.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erstatningshensættelser. • Præmiehensættelser. <p>Katastroferisici.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Storm og skybrud. • Brand. • Terror. • Arbejdsskade . <p>Kumulrisiko.</p>	<p>Overskud på såvel produktniveau som kundeniveau.</p> <p>Spredning af risiko på forskellige forsikringstyper/kundegrupper.</p> <p>Begrænset resultatpåvirkning fra enkelt-skader via anvendelse af genforsikring.</p>	<p>Risikobaserede prismodeller, der tager højde for markedssituationen.</p> <p>Klare indtegningsregler.</p> <p>Risikoudjævning via et omfattende genforsikringsprogram.</p> <p>Systematisk opfølgning på lønsomhed.</p> <p>Høj datakvalitet.</p> <p>Anvendelse af statistiske modeller til prisfastsættelse og opgørelse af hensættelser.</p>

Livsforsikring Livsforsikringskontrakter med ret til bonus, unit-link-kontrakter uden investeringsgarantier samt gruppeliv.		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Begrænsede tabsabsorberende buffere ved lavt renteniveau.</p> <p>Invaliditet, som er risikoen for stigende invaliditetsintensiteter eller fald i reaktiveringsraterne.</p> <p>Levetid, hvor kunder med livsbetingede forsikringer lever længere end forventet.</p>	<p>For aftaler med ret til bonus tilsigtes en afvejning af afkast og risiko, således at ordinære risici dækkes af de tilknyttede bonuspotentialer.</p> <p>Overskudsdannelsen ses som et risikoafkast på egenkapitalen, hvor udsving reguleres via bonuspotentialer og skyggekonto.</p>	<p>Alle policer er opdelt efter den udstedte ydelsesgaranti, og investeringspolitikken er tilrettelagt med henblik på at sikre evnen til at honorere garantierne.</p> <p>Markedsrisikoen kan justeres frit i forhold til de enkelte kundegrupperes risikokapacitet.</p> <p>Normale udsving i investeringsafkast og risikoresultater opfanges af bonuspotentialerne pr. kontributionsgruppe.</p> <p>De individuelle bonuspotentialer beskyttes af kursværn.</p> <p>Genforsikring.</p> <p>I bestande med høje ydelsesgarantier er garantierne i stort omfang afdækket. I bestande med lave ydelsesgarantier følges udviklingen i renteniveauet, og risikodæmpende handlinger foretages efter behov.</p> <p>Priserne vedrørende død og invaliditet justeres løbende i forhold til markedssituationen og den observerede skadehistorik.</p> <p>Nytegningsgrundlag ændres efter behov.</p>

Marked		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Renterisiko.</p> <p>Aktierisiko.</p> <p>Ejendomsrisiko.</p> <p>Valutarisiko.</p> <p>Inflationsrisiko.</p> <p>Likviditetsrisiko.</p>	<p>Det er Topdanmarks politik at acceptere et vist niveau af markedsrisiko for ad den vej at profitere af koncernens stærke likviditetsposition og den høje stabile indtjening fra forsikringsdriften.</p> <p>For at forbedre det gennemsnitlige investeringsafkast og begrænse den samlede markedsrisiko investeres der i en bred vifte af aktivkategorier.</p>	<p>Topdanmarks bestyrelse har fastsat rammer for accept af markedsrisiko i form af risikorammer og et scenariobaseret krav til maksimalt samlet tab.</p> <p>Overholdelse af rammer kontrolleres løbende.</p>

Kredit- og modpart		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
Genforsikring.	For at nå en effektiv og sikker genforsikringsdækning, der er prismæssigt konkurrencedygtig, fordres en vis koncentration på modpartssiden.	Modpartsrisikoen begrænses ved fortrinsvis at købe afdækning hos genforsikrings-selskaber, der som minimum har en rating på A-.
Investeringsområdet.	Som et element i afkastkabelsen accepteres et vist niveau af kreditrisiko. Modpartsrisiko opstår som følge af brugen af afledte finansielle instrumenter, der hovedsageligt benyttes til styring og nedbringelse af markedsrisiko.	Kreditrisikoen begrænses ved diversifikation såvel geografisk som på debitorstype. Modpartsrisikoen på finansielle kontrakter begrænses gennem krav til sikkerhedsstillelse, når den samlede risiko på en given modpart når en relativt lav tærskelværdi.

Operationelle		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
It.	Området for operationelle risici skal generelt reduceres til et accepteret niveau.	Koncern IT-sikkerhedsfunktion. Risikovurdering, IT-sikkerhedspolitik, retningslinjer, kontroller og IT-beredskabsplaner baseret på ISO27001. Politik for forretningsgange, procesbeskrivelser, kontroller og funktionsadskillelse. Særlig afdeling for forsikringssvig og svindel. Hændelsesregister.
Fejl i interne processer, menneskelige fejl, forsikringssvig og svindel.		

Compliance		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
Utilstrækkelig viden om gældende eller kommende love og regler.	Området for compliance risici skal generelt reduceres til et accepteret niveau.	Compliancefunktionen udsteder regler for identifikation, styring og kontrol af compliance risici. Compliancefunktionen udfører kontrol og rådgivning for at sikre, at relevant lovgivning og interne regler efterleves af koncernens forretningsområder og stabe
Overtrædelse af love og regler.		

Strategiske		
Væsentligste risici	Risikopræferencer	Risikoreducerende aktiviteter
De strategiske risici er knyttet mere generelt til virksomhedens forretningsmodel, politiske forhold, omdømme, samarbejdspartners og konkurrenters adfærd samt makroøkonomiske forhold.	Lav strategisk risiko via robust forretningsmodel.	Topdanmarks forretningsmodel er robust over for strategiske risici. Selskabets resultat vil med meget stor sandsynlighed være positivt selv i tilfælde af et sammenbrud i de finansielle markeder svarende til 2008. Ligeledes vil selskabets resultat være positivt, såfremt selskabet rammes af en storm svarende til 1999-orkanen, som er den største stormbegivenhed i selskabets historie. Skulle Topdanmark komme i en situation med pres på solvensen, stoppes aktietilbagekøbet. Herudover sker annulleringen af de Topdanmark-aktier, der er købt under tilbagekøbsprogrammet, med en vis forsinkelse, hvorved Topdanmark har mulighed for at øge solvenskapitalen gennem salg af Topdanmark-aktier.

Risikoforhold

Efterfølgende beskrivelse af risici i Topdanmark-koncernen uddyber ”Risikooversigt – Topdanmark-koncernen” på side [3-4](#).

Skadeforsikring

Underwritingrisiko

Acceptpolitik

Topdanmarks acceptpolitik tager udgangspunkt i ønsket om overskud på såvel produktniveau som kundeniveau. Fastsættelsen af produktpriser sker ud fra relevante risikokriterier og omkostninger ved administrationen af det pågældende produkt.

Topdanmarks prissætning er tilpasset de enkelte markeder og kundetyper. På privat- og erhvervsmarkedet er priserne i det store og hele tarifbaserede. For de større erhvervs- og industrikunder fastsættes priserne mere individuelt.

Danske forsikringselskaber dækker ikke stormflod eller gentilplantning af skov i forbindelse med storme, erhvervssygdomme, krig eller krigslignende handlinger, jordskælv eller andre naturkatastrofer samt med visse undtagelser skader udløst af atomenergi eller radioaktivitet.

Opfølgingspolitik

For at sikre overskud på både produkt- og kundeniveau følger Topdanmark systematisk op på udviklingen i de enkelte kundebestande.

På privatmarkedet anvendes kundescoring. Kunderne opdeles i grupper alt efter forventet lønsomhedsniveau. Kundescoren skal hjælpe med at sikre balancen mellem den enkelte kundes pris og risiko. Herved tilstræbes, at der ikke findes kunder, der skal betale for meget for at dække tab fra kunder, der betaler for lidt.

For større individuelt indtegnede kunder på industri- og erhvervsmarkedet sker opfølgningen via kundevurderingssystemer, der vurderer kundernes historiske lønsomhed.

Hovedtariffer revurderes mindst hvert tredje år. Motor- og arbejdsskadetariffer revurderes hvert år.

Hensættelserne beregnes som hovedregel på månedsbasis på alle områder, og udviklingstendenser i skadeniveauer vurderes månedligt og følges op af prisjusteringer om nødvendigt.

De administrative systemer udbygges løbende for at opnå en mere fintmasket dataindsamling. Dette sker med henblik på at kunne identificere trends i skadeniveauet på et tidligere tidspunkt samt indsamle oplysninger om, hvordan de forskellige typer skader er sammensat.

Skadebehandling

For at sikre en ensartet og effektiv skadebehandling har Topdanmark samlet skadebehandlingen for alle typer af skader i én enhed.

Formålet med skadebehandlingen er at få kunderne til at føle sig godt hjulpet, samtidig med at der foregår en effektiv styring og kontrol af erstatningsudgifterne.

Kunderne skal føle sig godt hjulpet

Topdanmark arbejder på, at kunderne skal føle sig godt hjulpet i hver enkelt situation i skadebehandlingen. Det afgørende for kundens oplevelse er, at:

- Kunden føler sig HØRT.
- Kunden har OVERBLIK over hele skadeforløbet – ikke mindst over, hvem der gør hvad og hvornår.
- Kunden har TILLID til, at Topdanmark hjælper kunden med at løse skadeproblemet.

Kundetilfredsheden med telefon-, besøgs- og internetkontakt måles dagligt, og på hver eneste utilfreds tilbagemelding følges der straks op på den enkelte kunde, så vi kan hjælpe kunden og samtidig lære af hændelsen.

Effektiv styring af erstatningsudgifterne

Topdanmark arbejder kontinuerligt på målrettet at effektivisere skadebehandlingsprocesserne under de tre hovedoverskrifter:

- Hurtighed.
- Bedre skadeindkøb.
- Kvalitet.

Hurtighed

Det er vigtigt hurtigt at skabe det fulde overblik over en skades omfang, igangsætte eventuelle skadebegrænsende aktiviteter og/eller begynde udbedringen. Hurtig skadebehandling giver på samme tid reducerede erstatningsudgifter og gode kundeoplevelser.

Skadeafdelingen opererer typisk med dag til dag-ekspedition i forbindelse med skadeanmeldelser og øvrig behandling for at sikre, at skaden ikke udvikler sig. Mere simple anmeldelser behandles straks over telefonen. Der foretages løbende målinger af gennemløbstider.

Bedre skadeindkøb

Skadeafdelingens indkøbskraft i form af erstatning for varer og køb af tjenesteydelser udmønter sig i økonomiske fordele for kunder og aktionærer.

Ansvar for alle samarbejds- og indkøbsaftaler er centraliseret i én indkøbsfunktion for at sikre størst mulig rabat, kvalitet og sikkerhed i levering af varer og ydelser. Der er bl.a. indgået samarbejdsaftaler med Falck, Falck Health Care, Scalepoint og Bygma samt en række håndværkere, autoværksteder og skadeservicefirmaer.

Kvalitet

Der er udarbejdet forretningsgange for alle væsentlige skadeprocesser. Forretningsgangene sikrer, at skader behandles på en ensartet og kontrolleret måde. Forretningsgangene er suppleret med regler for skademedarbejdernes faglige og økonomiske kompetencer.

Den faglige skadebehandling kvalitetskontrolleres ved en løbende undersøgelse af tilfældigt udvalgte sager. Eksempelvis undersøges, om dækning, skadeårsag og reserveafsættelse er korrekt, om regresmuligheder er undersøgt, og om der er opkrævet selvrisiko, moms m.v.

Skadebehandlingen understøttes af Topdanmarks skadebehandlingssystem

Topdanmarks skadebehandlingssystem understøtter den faglige korrekthed og der arbejdes kontinuerligt på at optimere systemerne, så skadesbehandlingsprocesserne bliver forbedret via automatisering.

I Skade arbejdes med serviceorganisationernes version af Lean. Det betyder, at der tages udgangspunkt i kundens behov, og at fokus er på at få sat gang i det rigtige i første kontakt med kunden. Ud over at det øger kundetilfredsheden, så betyder den korrekte omfangsbestemmelse af skaden reduceret gennemløbstid og gennemsnitserstatning.

Beredskabsplan

Topdanmark har en beredskabsplan, der skal sikre en hurtig, korrekt og målrettet indsats ved en større begiven-

hed såsom storm, orkan, skybrud og oversvømmelser. Beredskabet består af flere niveauer, således at skadeberedskabet kan skaleres afhængig af hændelsens størrelse. Der er udpeget beredskabshjælpere i hele Topdanmark, der løbende får deres skadebehandlingsviden opdateret, og der afholdes beredskabsøvelser to gange om året for at træne og forbedre beredskabet.

Skadeforebyggelse og -begrænsning

Topdanmark fokuserer på skadeforebyggelse og -begrænsning. Hovedformålet er at påvirke til en proaktiv risikohåndtering hos kunderne, så de selv kan være på forkant med at reducere deres sårbarhed. Ved at gøre det sikrer Topdanmark kunden tryghed og reducerer samtidig egen risiko.

Hensættelsesrisiko

Erstatningshensættelser

Traditionelt opdeles forsikringsklasserne i korthalede brancher, dvs. brancher, hvor der går kort tid, fra skaderne anmeldes, til de afsluttes, og langhalede brancher, dvs. brancher, hvor der går lang tid, fra skaderne anmeldes, til de afsluttes.

Eksempler på korthalede brancher er bygning, løsøre og motorkasko. De langhalede brancher er relateret til person- og ansvarsskader såsom arbejdsskade, ulykke, motoransvar og erhvervsansvar.

Topdanmarks samlede erstatningshensættelser er sammensat således:

Erstatningshensættelser (%)	2014	2015
Korthalede	13	13
Rentehensættelse vedr. arbejdsskade	24	23
Anden erstatningshensættelse vedr. arbejdsskade	23	25
Ulykke	24	24
Motor personansvar	12	12
Erhvervsansvar	4	4

Hensættelsesrisikoen på de langhalede brancher er betydelig i forhold til hensættelsesrisikoen på de korthalede brancher, hvilket skyldes den meget lange afviklingstid for skaderne. Det er ikke usædvanligt, at skader på langhalede brancher først afsluttes tre-fem år, efter de er anmeldt, og i sjældne tilfælde kan der gå helt op til 10-15 år, efter de er anmeldt.

I den lange afviklingstid kan erstatningsniveauerne blive påvirket i væsentlig grad af ændringer i lovgivning, domstolspraksis eller tilkendelsespraksis hos eksempelvis Arbejdsskadestyrelsen, der tilkender mén- og erhvervs- evnetabserstatninger på alle alvorlige arbejdsskader.

Tilkendelsespraksis hos Arbejdsskadestyrelsen har også en vis effekt på erstatningsniveauerne inden for ulykkesforsikring og personskadeerstatningerne på motor-, ansvars- og erhvervsansvarsforsikring.

Hensættelsesrisikoen udgøres væsentligst af den almindelige beregningsusikkerhed samt skadeinflation, dvs. et forhøjet erstatningsniveau på baggrund af, at den årlige udvikling i erstatningen pr. forsikring stiger mere end den generelle pristalsudvikling eller som følge af ændret domspraksis/lovgivning.

Hensættelsernes tilstrækkelighed testes på væsentlige brancher ved også at beregne hensættelserne ved hjælp af alternative modeller. Erstatningsniveauerne sammen-

holdes herefter med informationer fra eksterne kilder, primært statistisk materiale fra Arbejdsskadestyrelsen og Vejsektoren/Vejdirektoratet.

Aktuarfunktionen har en løbende dialog med skadeafdelingerne omkring ændringer i lovgivnings-, domstols- og tilkendelsespraksis og afsmitningen af sådanne ændringer på forretningsgangene for fastsættelse af individuelle hensættelser.

Præmiehensættelser

Risikoen vedrørende præmiehensættelser er især relevant inden for ejerskifteforsikring og brancher med høje erstatningsniveauer, fx arbejdsskadeforsikring og motoransvarsforsikring. På disse brancher kan et niveauskifte i enten præmier eller erstatninger gøre præmiehensættelsen utilstrækkelig til dækning af de tilhørende udgifter, hvorfor den i givet fald skal styrkes.

På ejerskifte dækker forsikringen en 5- eller 10-årig periode, hvor hele betalingen for dækningsperioden foretages, når ejerskifteforsikringen tegnes. Topdanmark baserer hensættelsesniveauet på ejerskifteforsikring på statistiske analyser af skadeanmeldelsesmønstret i forhold til tegningstidspunktet.

På arbejdsskade og motoransvar, der i modsætning til ejerskifte er 1-årige forsikringer, vurderes behovet for styrkelse af præmiehensættelsen ud fra kvartalsvise analyser af præmie- og erstatningsudvikling.

Katastroferisici

Topdanmark begrænser den forsikringsmæssige risiko ved væsentlige skadebegivenheder med et omfattende genforsikringsprogram.

Storm og skybrud

På stormområdet dækkes stormskader op til 5,1 mia. kr., hvoraf selvbehold udgør 100 mio. kr. Snetryk, tømbrud og skybrud er også omfattet. Genindtrædelse for den del af dækningen, der er forbrugt, aktiveres ved betaling af genkrafttrædelsespræmie. Ved endnu en storm inden for samme år dækkes yderligere 5,1 mia. kr., hvoraf selvbehold udgør 100 mio. kr. Ved en tredje og fjerde storm dækkes op til 670 mio. kr., hvoraf selvbeholdet udgør 20 mio. kr., hvis begivenhederne sker inden for samme kalenderår. Hertil kommer den dækning, der ikke allerede er ramt to gange ved de første to storme. Dækningen på tredje og fjerde storm er betinget af, at stormprogrammet ikke tidligere er ramt af to enkelte storme, der hver overstiger 3,3 mia. kr. Stormprogrammet fornys 1. juli.

En specifik dækning for skybrud på 100 mio. kr. træder i kraft, såfremt de akkumulerede årlige skybrudsskader overstiger 50 mio. kr. Akkumulering af de enkelte skybrud forudsætter, at den enkelte begivenhed overstiger 10 mio. kr. Maksimalt selvbehold ved et ekstremt skybrud er 75 mio. kr. med tillæg af genkrafttrædelsespræmier.

Brand

Topdanmark har et proportionalt program for brand med et maksimalt selvbehold pr. skade på en virksomhed på 25 mio. kr.

Terror

Med visse begrænsninger er terror dækket af genforsikringskontrakterne.

Der er etableret en statslig garantiordning på 15 mia. kr. for terrorkader, som indeholder et element af NBCR (nuklear, biologisk, kemisk, radiologisk). Den statslige garantiordning dækkede i 2015 efter et markedsselvbehold på 5,5 mia. kr. Pr. 1. januar 2016 er markedsselvbeholdet blevet øget til 13,73 mia. kr.

De danske skadeselskaber har etableret en terrorpool. Terrorpoolen har købt genforsikring, der dækker 5.425 mio. kr. efter 500 mio. kr. Arbejdsskader forårsaget af alle former for terror dækkes med enkelte undtagelser af staten.

Arbejdsskade

På arbejdsskadeforsikring dækkes op til 1 mia. kr. med et selvbehold på 50 mio. kr.

Kumulrisiko

Ved kendt kumulrisiko er det på forhånd erkendt, at flere forsikringstagere kan blive ramt af samme begivenhed. Selvbehold på privatområdet udgør 15 mio. kr. ved første skade og 5 mio. kr. ved anden skade. Ved tredje skade og fremefter er selvbeholdet 15 mio. kr. På erhvervs- og industriområdet er det maksimale selvbehold 25 mio. kr. Ved ukendt kumulrisiko kan flere forsikringstagere blive ramt af samme begivenhed (konflagrationsskader), uden at der forlods tages højde for den fælles risiko. Selvbeholdet udgør maksimalt 50 mio. kr.

Livsforsikring

Tabsabsorberende buffere ved lavt renteniveau

Kundernes individuelle og kollektive bonuspotentialer udgør de tabsabsorberende buffere i livsforsikring for kundernes eventuelle tab på investeringsaktiviteter.

Et lavt renteniveau betyder, at markedsværdien af de afgivne garantier er høj, og at de tilhørende bonuspotentialer er lave. Jo lavere bonuspotentialer, jo større risiko for at eventuelle tab helt eller delvist vil skulle bæres af egenkapitalen. Hvis renten er høj, vil de samme tab i højere grad kunne absorberes af bonuspotentialerne.

Fald i kollektivt bonuspotentiale vil oftest skyldes, at investeringsresultatet er lavere end rentetilskrivningen på depoterne. Fald i kollektivt bonuspotentiale kan også forekomme ved et relativt højt renteniveau.

For at beskytte egenkapitalen vil det med et lavt renteniveau være relevant at nedbringe markedsrisiciene.

Alle policer er opdelt i kontributionsgrupper efter den udstedte ydelsesgaranti. I de enkelte kontributionsgrupper er investeringspolitikken tilrettelagt med henblik på at sikre evnen til at honorere garantierne, og markedsrisikoen justeres i forhold til kontributionsgruppernes risikokapacitet.

I bestande med høje ydelsesgarantier, herunder bestanden af forsikringer med garanterede ydelser på 4,5 %-grundlaget, er renterisikoen i rentegrupper med ordninger på dette grundlag imødegået med EURO CMS-floors med en strikerente på 5 %.

I bestande med lave ydelsesgarantier, der omfatter forsikringer med garanterede ydelser baseret på 2,5 %, 1,5 % og 0,5 %, følges udviklingen i renteniveauet og risikodæmpende handlinger foretages efter behov.

Invaliditet

Invaliderisikoen er risikoen for stigende invaliditetsintensiteter eller fald i reaktiveringsraterne, idet præmierne er garanteret frem til udløb. Tab kan forekomme ved en stigning i invalidefrekvensen eller ved mangelfuld helbredsbedømmelse i forbindelse med indtegning af forsikringen.

Merudgifter som følge af en permanent ændring i invaliderisikoen vil være delvist dækket af individuelle og kollektive bonuspotentialer. Den resterende del rammer årets resultat og dermed egenkapitalen.

Levetid

Levetidsrisikoen er risikoen for, at kunder med livsbetinglyede forsikringer, primært livrenter, lever længere end forventet. Dette vil medføre stigende hensættelser på levetidsprodukterne.

Merudgifter som følge af længere levetider vil være delvist dækket af individuelle og kollektive bonuspotentialer. Den resterende del rammer årets resultat og dermed egenkapitalen.

Marked

Markedsrisiko er risikoen for tab, fordi markedsværdien af koncernens aktiver og passiver og off-balanceforretninger ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene. Under markedsrisiko hører rente-, aktie-, ejendoms-, valuta-, inflations- og likviditetsrisiko.

Rammerne for de finansielle risici fastlægges af Topdanmarks bestyrelse. De praktiske investerings-, finansierings- og risikotilpasningsprocesser håndteres af Topdanmark Kapitalforvaltning. Overholdelse af bestyrelsens rammer kontrolleres løbende. Resultatet af kontrollerne rapporteres til bestyrelsen.

Markedsrisici	Risikoreducerende aktiviteter
<p>Renterisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret for renterisiko via erstatningshensættelserne i skadeforsikring og afgivne ydelsesgarantier i livsforsikring.</p>	<p>Renterisikoen begrænses og styres generelt ved investering i rentebærende fordringer, således at den fælles rentefølsomhed for aktiver og passiver opnår det ønskede niveau.</p> <p>Ydelsesgarantierne er ud over investeringerne i rentebærende fordringer afdækket, for så vidt angår 4,5 %-grundlaget, med Euro CMS floors med strikerente på 5 %, mens der for de lavere grundlag er købt supplerende afdækning med standard swaptioner.</p>
<p>Aktierisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret mod aktierisiko i kraft af såvel direkte investeringer i aktier som investeringer via afledte instrumenter.</p>	<p>Aktierisikoen tilpasses ved handler i markedet og ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter.</p>
<p>Ejendomsrisiko</p> <p>Topdanmark er eksponeret mod ejendomsrisiko i kraft af investeringer i ejendomme udlejet til erhverv og bolig.</p>	<p>Risikoen på ejendomsporteføljen begrænses gennem en strategi, der fokuserer på de fire største byer i Danmark med en klar hovedvægt på København og Århus. Der investeres i velplacerede ejendomme inden for segmenterne boliger og fleksible kontorejendomme.</p>
<p>Valutarisiko</p> <p>Topdanmarks valutarisiko hidrører praktisk talt alene fra investeringssiden.</p>	<p>Valutarisikoen tilpasses ved anvendelse af afledte finansielle instrumenter.</p>
<p>Inflationsrisiko</p> <p>Den fremtidige inflation indgår implicit i en række af de modeller, Topdanmark anvender til opgørelse af erstatnings- og præmiehensættelserne.</p> <p>Arbejdsskade- og syge- og ulykkesforsikring adskiller sig fra de generelle principper ved indregning af inflation. Hensættelserne til arbejdsskade opgøres på grundlag af forventningerne til den fremtidige udvikling i løntallet og hensættelserne til syge- og ulykkesforsikring på grundlag af forventningerne til udviklingen i nettoprisindekset.</p>	<p>En forventning om højere fremtidig inflation vil generelt indregnes i hensættelserne med en vis forsinkelse, hvor resultatet samtidig vil blive påvirket af en højere fremtidig indeksering af præmierne.</p> <p>Med henblik på at reducere inflationsrisikoen på arbejdsskade- og syge- og ulykkesforsikring benyttes indeksobligationer og afledte finansielle instrumenter, der afdækker en stor del af de forventede cash flows.</p>
<p>Likviditetsrisiko</p> <p>I forsikringsselskaber er likviditetsrisikoen meget begrænset, idet præmier betales forud for risikoperiodens start.</p> <p>Topdanmarks likviditetsrisiko er derfor primært relateret til moderselskabet.</p>	<p>Topdanmark finansierer aktiviteten og aktietilbagekøbsprogrammet gennem datterselskabernes likviditetsoverskud via mellemregninger, som nedbringes med udbytter.</p> <p>Et yderligere finansieringsbehov dækkes af kortvarige pengemarkedslån typisk med en løbetid på en måned eller mindre.</p>

Passiverne i koncernens forsikringselskaber består fortrinsvis af forsikringsmæssige hensættelser, hvor den

tilknyttede betalingsforpligtelse honoreres gennem cash flow fra driften.

Udiskonterede forventede cashflows for koncernens væsentligste forpligtelser:

Mio. kr.	Regnskabsmæssig værdi	1 år	2-6 år	7-16 år	17-26 år	27-36 år	> 36 år
2014							
Erstatningshensættelser	13.723	3.748	6.062	3.178	1.410	573	153
Livsforsikringshensættelser	23.761	1.026	2.265	6.875	8.578	6.191	2.833
2015							
Erstatningshensættelser	13.587	3.869	5.788	3.054	1.318	534	135
Livsforsikringshensættelser	22.557	960	2.128	6.905	8.013	5.178	2.231

Fremtidige cashflows for livsforsikring vil afvige fra de forventede som følge af observerede forsikringsbegivenheder og tilbagekøb m.v.

Koncernen benytter afledte finansielle instrumenter til afdækning af investeringsrisici. Afdækningen af især valutakursrisiko resulterer ofte i større positive eller negative balanceværdier.

Topdanmark betaler eller modtager kontant sikkerhedsstillelse for værdiændringer. De daglige værdiændringer er af begrænset størrelse og giver ikke likviditetsmæssige udfordringer.

Der er generelt ikke koncentrationer i forfald på de afledte finansielle kontrakter.

Forsikringselskaberne i koncernen kan optage pengemarkedslån i forbindelse med den daglige likviditetsstyring. Disse lån har typisk en løbetid på mindre end en måned. Såvel de ansvarlige lån udstedt af Topdanmark Forsikring som eventuelle udestående pengemarkedslån vil blive tilbagebetalt over driften.

Herudover opretholder koncernen et betydeligt likviditetsberedskab i form af likvide obligationer af høj kvalitet.

Kredit- og modpartsrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at en eller flere modparter helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser. Topdanmark er udsat for kreditrisiko fra såvel forsikrings- som investeringsvirksomheden.

Genforsikring

På forsikringssiden er genforsikringselskabernes betalingssevne den vigtigste risikofaktor. Topdanmark minimerer denne risiko ved spredning og ved fortrinsvis at købe dækning hos genforsikringselskaber, der som minimum har en rating på A-. Således er tæt på 100 % af dækningen på stormområdet placeret hos genforsikringselskaber med rating på minimum A-.

Investeringsområdet

På investeringssiden risikerer Topdanmark at lide tab, hvis obligations- eller lånedebitorer eller modparter på finansielle kontrakter ikke honorerer deres forpligtelser. Langt størstedelen af Topdanmarks rentebærende fordringer udgøres af danske realkreditobligationer og gæld udstedt eller garanteret af højt ratede europæiske stater. Udstedernes gode bonitet og en tilstræbt spredning på såvel udsteder som serier betyder, at risikoen for tab anses som meget lille. Risikoen på øvrige obligations- og lånedebitorer begrænses i kraft af, at porteføljen er veldiversificeret såvel geografisk som på debitorstype og dermed ikke særlig eksponeret for koncentrationsrisici.

Rentebærende fordringer fordelt på rating (%)	2014	2015
AAA+AA	77	71
A	4	6
BBB	3	2
<BBB	5	9
Pengemarkedsindskud	11	12

Topdanmark har ultimo 2015 modtaget kontant marginbetaling som sikkerhed for urealiserede gevinster på afledte finansielle instrumenter på 1.305 mio. kr. (2014: 1.497 mio. kr.).

Modpartsrisikoen på finansielle kontrakter begrænses dels gennem et restriktivt valg af modparter, dels i kraft af krav om sikkerhedsstillelse når værdien af finansielle kontrakter overstiger den tildelte ramme. Rammens størrelse afhænger af modpartens kreditkvalitet og af kontraktens løbetid.

Operationel risiko

Operationel risiko omfatter risikoen for fejl og mangler i interne processer, menneskelige fejl, svig, systemfejl, nedbrud af it-systemer og tab som følge af eksterne begivenheder.

Topdanmark udvikler og forbedrer løbende it-systemer, forretningsgange og procedurer. Ansvar for risikostyringen i denne forbindelse ligger hos de ansvarlige forretningsenheder.

Projekter skal udarbejde en risikovurdering indeholdende en beskrivelse af risici, mulige konsekvenser og tiltag til begrænsning af disse risici.

It

Ansvar for informationssikkerheden er placeret i Koncern IT-sikkerhed med reference til it-direktøren.

Risikovurdering

Der foretages løbende en risikovurdering af de enkelte operationelle it-risici. Koncern IT-sikkerhed rapporterer om risici og hændelser kvartalsvist til direktionen.

Topdanmarks risikovurdering, IT-sikkerhedspolitik og IT-beredskabsstrategi (baseret på ISO27001), der fremsendes til Risikokomiteé og Revisionsudvalg, revideres årligt af direktionen og godkendes af bestyrelsen.

IT-beredskabsplan

IT-beredskabsplanen indeholder bl.a. planer for retablering af it-miljøet i tilfælde af nedbrud. IT-beredskabsplanen testes løbende. Topdanmarks forretningskritiske systemer kan være utilgængelige i 24 timer, uden at det giver større forretningsmæssige problemer. For at mindske sandsynligheden for nedbrud i it-systemerne og for at begrænse varigheden af eventuelle nedbrud er der foretaget investeringer i bl.a. nødstrømsanlæg med dieselgenerator, diskspejling, alarmanlæg og automatisk brandslukningsudstyr. Kritisk it-udstyr er dubleret og anbragt i to fysisk adskilte maskinstuer.

Test

Der foretages periodiske tests af, om Topdanmarks kritiske it-systemer kan kompromitteres udefra, og hvorvidt it-systemerne indeholder sårbarheder, der skal udbedres.

Disse tests foretages af en ekstern virksomhed, der har speciel kompetence på området. Udførelse af og resultater fra disse tests drøftes og prioriteres i Topdanmarks it-sikkerhedsudvalg.

Nye it-systemer sættes først i produktion, når en omfattende testprocedure er gennemført.

Tilgængelighed

Det er målet, at tilgængeligheden af Topdanmarks hovedsystemer ikke må være dårligere end 99,5 %. I 2015 var tilgængeligheden 99,85 %.

Fejl i interne processer, menneskelige fejl, forsikringsvig og svindel

Med veldokumenterede forretningsgange og procedurer samt et effektivt kontrolmiljø minimerer Topdanmark disse risici. Der er opstillet beredskabsplaner på de væsentligste områder.

Intern Revision

Forretningsgange og procedurer i alle kritiske områder gennemgås løbende af revisionen med henblik på vurdering af risici og anbefalinger til begrænsning af den enkelte risiko.

Centralskade

Centralskade er en mindre afdeling, der udelukkende beskæftiger sig med sager, hvor der er mistanke om svindel. Topdanmarks holdning er, at ærlige kunder ikke skal betale til de uærlige kunder. Derfor skylder vi vores kunder at undersøge enhver mistanke om forsikringssvindel.

Hændelsesregister

I henhold til bekendtgørelse om ledelse og styring af forsikringsselskaber (§71-Bekendtgørelsen) skal Topdanmark overvåge og rapportere om operationelle risici. Derfor skal Topdanmark have en proces og et værktøj til registrering af hændelser. Hændelserne bliver således opsamlet i en database og kommunikeres videre i ledelsessystemet, når og hvis det er relevant, så organisationen kan lære af sine fejl.

Compliancerisiko

Compliance i Topdanmark omfatter efterlevelse af alle krav, der stilles fra lovgiver og fra ledelsen i forbindelse med Topdanmarks virksomhedsstyring.

Compliancerisiko er risikoen for, at Topdanmark ikke har tilstrækkelig viden om gældende eller kommende regler. Compliancerisiko er herudover risiko for overtrædelse af regler samt de tab, dette måtte medføre for Topdanmark og Topdanmarks kunder. Sådanne tab kan være direkte økonomiske tab eller indirekte tab i form af sanktioner eller dårlig omtale, der følger af ikke at handle i overensstemmelse med regler.

Regler omfatter alle regler, såvel interne regler i Topdanmarks politikker med tilhørende retningslinjer som al relevant lovgivning med tilhørende underregler. Endvidere omfatter regler fastlagte branchekutymer for udførelse af aktivitet i Topdanmark.

Compliance omfatter således efterlevelse af det regelsæt, der er nødvendigt og krævet for at sikre, at Topdanmarks virksomhed gennemføres på en hensigtsmæssig og forretningsmæssigt forsvarlig måde. Dokumentation af efterlevelsen over for Topdanmarks interessegrupper er en del af compliance.

Compliancefunktionens arbejde

Compliancefunktionens formål er at

- udstede regler for identifikation, styring og kontrol af compliancerisici.
- udøve kontrol og rådgivning til koncernen med henblik på efterlevelse af lovgivning og interne regler.

Topdanmarks compliancefunktion udfører kontrol og rådgivning for at sikre, at relevant lovgivning og interne regler efterleves af koncernens forretningsområder og stabe. Compliancefunktionens virke udgør en del af det samlede kontrolmiljø i Topdanmark, der omfatter de procedurer, kontroller og organisering, der skal sikre overholdelse af regler.

Compliancefunktionens arbejde består af følgende hovedopgaver:

- Compliancegennemgange og årlige statusmøder med alle forretningsområder og stabe i koncernen.
- Rapportering om compliancerisici til direktion og bestyrelse.
- Administration og opdatering af compliancefunktionens forretningsgange og arbejdsredskaber.

Hændelsesregister

Compliancefunktionen administrerer Topdanmarks hændelsesregister.

Risikoscenarier

Koncernens risikoforhold er illustreret i efterfølgende tabel over de væsentligste risikofaktorer. De angivne forudsætninger er ikke et udtryk for Topdanmarks risikoforventninger, men skal blot ses som eksempler, der kan anvendes som udgangspunkt for at vurdere selskabets følsomhed for de nævnte risici.

Ved opgørelse af resultateffekten er det forudsat, at bonusreserverne og de individuelle bonuspotentialer i livsforsikring kan modstå negative udsving på de beskrevne niveauer, idet kollektivt bonuspotentiale ultimo 2015 udgjorde 1.697 mio. kr. (2014:1.677 mio. kr.) og bonuspotentialer på fripoliceydelse 1.101 mio. kr. (2014: 746 mio. kr.).

Risikoscenarier			
Mio. kr. efter pal og skat		2014	2015
Skadeforsikring			
Underw ritingrisiko			
Combined ratio - stigning på 1 pct.point		-69	-69
Hensættelsesrisiko			
Hensættelser f.e.r. - stigning på 1%		-98	-99
Stormskader op til 5.100 mio. kr. (Hertil kommer genikrafttrædelsespræmie m.m.)		-76	-77
Livsforsikring			
Invalideintensitet - stigning på 10%		0	0
Dødelighedsintensitet - fald på 10%		-22	-19
Markedsrisiko			
	Effektiv rente		
Rentebærende fordringer	stiger	-484	-431
Erstatningshensættelser m.m.	1 pct.point	505	465
Indeksobligationer	Tab på 5%	-27	-27
Aktier	Tab på 10%	-68	-80
CDO's < AA	Tab på 10%	-65	-49
Ejendomme	Tab på 10%	-156	-127
Årligt valutatab med en sandsynlighed på op til 2,5%		-21	-19

Solvensopgørelse og kapitalkrav

1. januar 2016 trådte Solvens II i kraft. Med Solvens II indføres nye fælles EU-regler for opgørelse af solvenskapitalkrav og basiskapital.

Et vigtigt mål med Solvens II er at fremme en god risikostyring baseret på markedsværdier og reelle risikoopgørelser. Solvens II indeholder en standardmodel til opgørelse af solvenskapitalkrav, som vil være fælles for alle forsikringselskaber i EU. Selvom der er mulighed for selskabsspecifikke værdier for enkelte variable, vil standardmodellen dog ikke give et retvisende billede for alle risikoelementer i alle selskaber.

Solvens II giver derfor mulighed for, at selskaber kan udvikle deres egen fulde eller partielle interne risikomodel til solvensopgørelse. Topdanmark anvender en egenudviklet partiel intern model til opgørelse af skadeforsikringsrisikoen. Denne model, der er godkendt af Finanstilsynet, danner grundlag for indregning af skadeforsikringsrisici i Topdanmarks solvensopgørelser.

I 2015 blev solvenskapitalkravet opgjort ud fra Solvens I og de særlige danske regler i Individuel Solvens. Det danske regelsæt Individuel Solvens var tænkt som en tilnærmelse til Solvens II's solvenskapitalopgørelse, SCR. Derfor har overgangen fra Individuel Solvens til SCR ikke haft en væsentlig talmæssig betydning for Topdanmark, idet Topdanmark pr. 31.12.2015 stort set har opgjort Individuel Solvens efter samme metoder, som gælder for SCR-opgørelserne i 2016. Topdanmark har fået tilladelse fra Finanstilsynet til at anvende den volatilitetsjusterede Solvens II-rentekurve.

Basiskapital

Opgørelsen af basiskapital blev i 2015 foretaget ud fra solvensbekendtgørelsen, som udgør en tilpasning til Solvens II, men hvor enkelte nye elementer i Solvens II-basiskapitalen ikke var medtaget.

I solvensbekendtgørelsen for 2015 var der allerede indregnet følgende væsentlige Solvens II-elementer:

- Hensættelse til risikomargen fradrages i basiskapitalen.
- Overstiger de regnskabsmæssige erstatningshensættelser "best estimate", tillægges det overskydende beløb basiskapitalen.
- Der kan indregnes et forventet overskud på indgåede skadeforsikringer for den resterende dækningsperiode.

Et væsentligt Solvens II-element, der ikke indgår i basiskapitalopgørelsen for 2015, men som kan indregnes i 2016 efter Solvens II-reglerne, er en højere grænse for indregning af ansvarlig indskudskapital.

En ny regnskabsbekendtgørelse for forsikringselskaber er trådt i kraft 1. januar 2016. Bekendtgørelsen tilpasser den regnskabsmæssige hensættelsesopgørelse til Solvens II's principper for opgørelse af hensættelser. De væsentligste forskelle mellem egenkapital og basiskapital i 2016 er:

- Forventet fremtidigt overskud (fortjenstmargen) indgår i basiskapitalen.
- Immaterielle aktiver er fratrukket i basiskapitalen.

I 2016 er forsikringsholdingselskaber underlagt de samme solvensregler og beregningsmetoder, som er gældende for forsikringselskaber. For Topdanmark A/S bliver der i 2016 udarbejdet en koncernopgørelse.

I juni 2015 indfrie Topdanmark 350 mio. kr. kapitalbeviser (ansvarligt lån) udstedt i 2010, jf. selskabsmeddelelse af 18. juni 2015 fra Topdanmark Forsikring. De indfrie kapitalbeviser blev erstattet og suppleret i december 2015, hvor Topdanmark Forsikring udstedte nye kapitalbeviser i to trancher, jf. selskabsmeddelelse af 2. december 2015:

- 500 mio. kr. med call i 2020 og udløb i 2025.
- 850 mio. kr. med call i 2021 og udløb i 2026.

Det påtænkes ikke at udstede yderligere kapitalbeviser ved en eventuel indfrielse af tidligere udstedte kapitalbeviser med call i 2016.

Kapitalmodel

Topdanmark fører en politik, hvor egenkapitalen holdes på et forholdsvis lavt niveau. Egenkapital ud over, hvad der på et konservativt vurderingsgrundlag må anses for tilstrækkeligt til at understøtte den underliggende forretning, udloddes til aktionærerne via tilbagekøb af Topdanmark-aktier.

Størrelsen af den nødvendige solvenskapital er hidtil opgjort til 4.700 mio. kr. De 4.700 mio. kr. er fremkommet som det prognosticerede solvenskrav under Solvens II med tillæg af en passende buffer, således at sædvanlige udsving i indtjeningen ikke vil resultere i utilstrækkelig solvensdækning.

Kapitalkravet i henhold til det nye regelsæt for 2016 ligger på samme niveau som Individuel Solvenskapitalkravet pr. 31.12.2015. Der opretholdes derfor fortsat en solvenskapitaldækning på minimum 4.700 mio. kr. fra solvenskapitalelementerne egenkapital reduceret med immaterielle aktiver, hybridkapital og ansvarlige lån, jf. www.topdanmark.com → Investor → [Kapitalmodel](#). Ved udgangen af 2015 udgjorde den således beregnede solvenskapital 6.444 mio. kr.

Den nødvendige kapital på 4.700 mio. kr. som angivet ovenfor er baseret på, at Topdanmark anvender den af Finanstilsynet godkendte interne model til opgørelse af skadeforsikringsrisikoen. Hvis Topdanmark ikke anvendte den interne model, ville solvenskapitalkravet være i niveauet 800 mio. kr. højere.

På www.topdanmark.com → Investor → [Kapitalmodel](#) findes supplerende information om bl.a. Topdanmarks kapitalstrukturmodel og model for beregning af tilbagekøbspotentiale.

Topdanmarks Solvens II-projekt

Solvens II trådte i kraft 1. januar 2016. Topdanmark har i årene op til implementeringen 1. januar 2016 arbejdet med etablering af organisation, data og opgørelse af solvensbehov i henhold hertil. Der er i den forbindelse etableret de fire nøglefunktioner (compliance, risikostyring, aktuarfunktion og intern audit).

Der udestår nu kun arbejdet med den nye, meget omfattende eksterne rapportering til Finanstilsynet (QRT og RSR) samt rapportering til offentliggørelse på hjemmesiden (SFCR). Projektet forløber planmæssigt.

